

MALTA

**QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA**

**ONOR. IMHALLEF
MAGRI ALBERT J.**

Seduta tas-7 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 349/2000/1

Montebello Enterprises Limited

Vs

Joseph u Mary konjugi Cutajar u
Antoine Cutajar

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni presentata fl-24 ta' Frar 2002 li permezz taghha s-socjeta' attrici wara li ppremettiet illi fl-1 ta' Ottubru 1998 hija bieghet lill-konvenuti vettura tal-marka Volkswagen Golf f'kundizzjoni *tale quale*, liema vettura kienet iggib in-numru ta' registrazzjoni "AAF 858"; illi l-imsemmija vettura inbieghet bil-prezz ta' hamest elef lira (LM5,000); illi mal-konsenja tal-vettura l-konvenuti hallsu akkont tal-prezz is-somma ta' elf lira (LM1,000); illi l-partijiet ftehm u li l-konvenuti jhallsu l-bilanc fi tmienja u erbghin pagamenti mensili ta' mija u zewg liri u erba' centezimi (LM102.04) il-wiehed, liema ammont jinkludi mgħaxxijiet; illi l-konvenuti, jew min minnhom, effettwaw

zewg pagamenti ta' LM102.04 il-wiehed; illi rrizulta li l-imsemmija vettura nsterqet minn persuni njeti ghas-socjeta' attrici meta din kienet fil-pussess tal-konvenuti, jew min minnhom; illi wara li naqset din il-vettura l-konvenuti ma baqghux jeffetwaw aktar pagamenti u interpellati sabiex jhallsu l-bilanc huma baqghu inadempjenti; illi ghalhekk il-konvenuti huma moruzi fil-hlas u inadempjenti fl-obbligi minnhom assunti u ma jistghux aktar jivvantaw il-beneficcju taz-zmien ghall-hlas; talbet li din il-Qorti:-

1. tiddikjara li l-konvenuti jew min minnhom huma debitori tas-socjeta' attrici wara li l-istess konvenuti xtraw minghand l-istess socjeta' attrici vettura tal-marka Volkswagen Golf bin-numru ta' registrazzjoni AAF 858;
2. tiddikjara li l-konvenuti jew min minnhom huma inadempjenti fl-obbligi taghhom tal-hlas ta' l-imsemmi debitu;
3. tiddikjara li l-konvenuti, jew min minnhom, iddekadew mill-beneficcju taz-zmien ghall-hlas tal-ammont lilhom finanzjat mis-socjeta' attrici;
4. tillikwida l-ammont dovut mill-konvenuti, jew min minnhom, rapprezentanti l-bilanc ta' prezz ta' l-imsemmija vettura u imghaxijiet fuq l-istess bilanc;
5. tikkundanna lill-konvenuti, jew min minnhom, ihallsu lis-socjeta' attrici l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjes, inkluzi dak tal-mandat ta' qbid numru 492/2000 u tal-mandat ta' sehwestru 493/2000, u bl-imghaxijiet sad-data tal-hlas effettiv, kontra l-konvenuti, jew min minnhom, ingunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xiehda tas-socjeta' attrici.

Rat in-nota tal-konvenuti konjugi Cutajar prezentata fl-20 ta' Marzu 2000 li permezz taghha eccepew illi fil-konfront taghhom t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjes kontra s-socjeta' attrici stante li huma m'ghandhomx, u qatt ma kellhom, ebda rapport guridiku mas-socjeta' attrici, huma qatt ma xtraw ebda vettura minghandha.

Rat id-dikjarazzjoni w l-lista tax-xiehda taghhom.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-konvenut Antoine Cutajar tal-20 ta' Marzu 2000 li permezz taghha eccepixxa illi t-talbiet attrici, fil-konfront tieghu, huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, u ghandhom jigu michuda bl-ispejjes kontra s-socjeta' attrici stante li bejn l-eccipjenti u s-socjeta' attrici qatt ma ezista ftehim validu ta' bejgh ta' vettura.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xiehda tieghu.

Rat il-verbal ta' l-udjenza tat-2 ta' Mejju 2000 ta' din il-Qorti diversament preseduta meta l-kawza giet mibghuta quddiem din il-Qorti ghas-seduta tal-11 ta' Ottubru 2000 sabiex tigi trattata u deciza.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti u tas-sottomissjonijiet tad-difensuri tal-partijiet.

Ittrattat il-kawza.

Ikkunsidrat:-

Dawn il-proceduri jikkoncernaw talba ghal hlas ta' ammont bilancjali dovut mill-konvenuti lis-socjeta' attrici in konnessjoni ma' bejgh ta' vettura '*second hand*'. Originarjament jidher li bejn il-kontendenti ma kienx hemm kwistjonijiet billi d-depositu thallas, il-karozza inghatat f'idejn l-konvenut Antoine Cutajar li beda jaghmel uzu minnha u mhux hekk biss, talli hallas xi akkonti ohra mensili. L-inkwiet beda meta f'Jannar 1999 waqt li l-konvenut Antoine Cutajar kien qieghed jattendi ezami fil-Furjana l-vettura in kwistjoni nsterqet u billi rrizulta li ma kienx hemm kopertura assikurattiva li setghet taghmel fronti ghal din l-eventwalita', l-pagament mensili gew interrotti hezrem u b'hekk s-socjeta' attrici kellha tirrikorri lejn il-Qrati.

It-talba attrici hija bazata fuq is-semplici allegazzjoni li kien hemm bejgh validu tal-vettura in kwistjoni u li konsegwentement il-konvenuti jew min minnhom kellhom ihallsu l-bilanc rizzultanti bl-imghax wara li jitnaqqsu l-pagamenti maghmula. L-azzjoni ghalhekk mhux wahda naxxenti mill-kambjali li sussegwentement gew ezebiti mill-attur, u lanqas ma hija azzjoni li tohrog mill-obbligi tal-

pussessur ta' haga mobbli meta dan ma jirritornax l-istess lill-sidha. B'dana kollu din il-Qorti ma tistax ma tosservax li huwa kurjuz hafna kif f'azzjoni bazata fuq inadempjenza kuntrattwali l-istess kreditur ma jafx ezattament min hu d-debitur tieghu. Din l-ambigwita' ssib sfogg fl-eccezzjonijiet pprezentati mill-konvenuti konjugi Cutajar u dawk tal-konvenut Antoine Cutajar separatament. Infatti filwaqt li ta' l-ewwel jichdu kwalunkwe responsabbilita' nkwantu jsostnu li qatt ma kellhom rapport guridiku mas-socjeta' attrici billi qatt ma xtraw ebda vettura minghandha; il-konvenut Antoine Cutajar eccepixxa in-nuqqas ta' ftehim validu ta' bejgh ta' vettura bejnu u s-socjeta' attrici.

Waqt il-gbir tal-provi jidher li l-kontendenti hadu posizzjonijiet diamettrikament opposti fir-rigward tar-relazzjonijiet guridici koncernanti dan l-allegat bejgh. Infatti filwat li s-socjeta' attrici ssostni li l-bejgh gie konkjuż mal-konvenut Joseph Cutajar, li pero' kien qed "*jixtri*" l-vettura biex tintuza minn ibnu; il-konvenut Joseph Cutajar jsostni li huwa qatt ma xtara din il-vettura u kien biss assista lill-ibnu fil-konkluzzjonijiet tat-trattativi. Il-konvenut Antoine Cutajar jikkonferma l-istess diskors ta' missieru billi jsostni li hu, u mhux missieru Joseph Cutajar, kien interessat li jixtri din il-vettura u effettivament kkonkluda l-ftehim verbali mas-socjeta' attrici.

Ikkunsidrat:-

Il-posizzjoni ta' Antoine Cutajar.

Stabbilit li l-kreditu tas-socjeta' attrici huwa bazat fuq l-allegat bejgh tal-vettura in kwistjoni jista' jinghad mill-ewwel li l-konvenut Antoine Cutajar ma ghandux "*locus standi*" f'dawn il-proceduri. Infatti ghalkemm huwa minnu li dan il-konvenut ha pussess tal-vettura qatt ma kien hemm bejgh validu fil-konfront tieghu li jista' jissostanzja talba ghall-hlas tal-bilanc reklamata.

Fil-gurisprudenza nostrana huwa ormai pacifiku illi l-forma tal-iskrittura f'kazijiet ta' *komprovendita*' ta' vetturi, hija wahda *di rigore*. Fis-sentenza Fedele Dalli vs Alfred Caruana (dec. 28/01/93 Vol LXXVII. II. 18) u l-

jurisprudenza hemm citata jinghad espressament li “*Hu stabbilit illi l-ligi tirrikjedi l-forma skritta, mhux biss ‘ad probationem’ imma ‘ad substantiam et validitatem’*. A differenza tan-nuqqas ta’ boll fuq skrittura li jista’ jigi rimedjat, il-konvenzjoni ta’ bejgh ta’ vettura bla skrittura ma tistax tiswa biex issostni azzjoni jew eccezzjoni. L-inosservanza ta’ din il-formula preskritta bil-ligi ggib il-konsegwenza tan-nullita’ jew l-inezistenza tal-kuntratt **‘ipso jure’**”. Il-htiega ta’ skrittura privata hija rekwizit meta l-oggett mobbli ttrasferit hu effettivament vettura li tikkwalifika bhala “*motor vehicle*” u cioe vettura mmexxija b’forza mekkanika kif previst fl-artikolu 2 ta’ l-Ordinanza dwar ir-Regolamenti tat-Traffiku, Kapitulu 65 tal-Ligijiet ta’ Malta billi l-Artikolu 40(1) tal-Kapitlu 294 tal-Ligijiet ta’ Malta jezigi li “*kull trasferiment li ghalih japplikaw l-artikolu 38 u 39 ta’ dan l-Att that il-piena ta’ nullita’ ghandu jsir bil-miktub.*”

Fil-kaz sottoezami ma hemmx dubbju u lanqas kontestazzjoni li l-vettura imsemmija fic-citazzjoni kienet tali li tentra fid-deskrizzjoni ta’ “*motor vehicle*” u ghalhekk kull trasferiment taghha kien jehtieg skrittura “*ad validitatem*”. Mill-provi akkwiziti ma tirrizulta ebda skrittura privata li tipprospetta t-trasferiment tal-vettura imsemmija lill-konvenut Antoine Cutajar u, ghandu jinghad, skond is-socjeta’ attrici dan qatt ma seta’ kien billi skond din is-socjeta’ l-bejgh sar lil Joseph Cutajar. Fic-cirkostanzi l-eccezzjoni tal-konvenut Antoine Cutajar ghandha, kif sejra, tigi milqugha u konsegwentement t-talbiet attrici michuda fil-konfront tieghu.

Il-posizzjoni tal-konjugi Cutajar.

Il-konvenuti konjugi Cutajar qed jeccepixxu li ma hemmx relazzjoni guridika bejnhom u s-socjeta’ attrici billi huma qatt ma xtraw vettura minghandha. Ghal kuntrarju s-socjeta’ attrici ssostni li r-relazzjoni kuntrattwali hija ma’ dawn il-konvenuti billi kien l-istess konvenut Joseph Cutajar li ma jinnegozja l-akkwist tal-vettura, l-assikurazzjoni saret fuqu, l-kuntratt u l-kambjali,

ghalkemm mhux iffirmati minn Joseph Cutajar, jirrizultaw li gew iffirmati minn martu, l-konvenuta Mary Cutajar, filwaqt li l-istess dokumenti, sew l-kuntratt ta' bejgh kif ukoll l-kambjali, jindikaw lil Joseph Cutajar bhala akkwirent u debitur fuq l-kambjali.

Issa, kif gja inghad aktar 'l fuq, din l-azzjoni ma hijiex azzjoni kambjarja, u ghalhekk proprjament l-kambjali li kopja taghhom giet ezebita a fol 21 sa 64 jista' biss jkollha forza probatorja ghall-obbligazzjoni naxxenti mit-trasferiment tal-vettura u xejn aktar. Izda hawn jirrizulta li kemm li skrittura a fol 20 (Dok CM2) kif ukoll il-kambjali kollha ezebiti, l-firma ta' Joseph Cutajar hija nieqsa u dawn id-dokumenti gew iffirmati biss minn martu Mary Cutajar.

In-natura tal-kuntratt imsemmi huwa wiehed hekk imsejjah ta' xiri b"*hire purchase*". Dan huwa evidenzjat mill-istess kambjali li gew ezebiti. Il-paragrafu (g) tas-subinciz (3) ta' l-artikolu 1322 tal-Kodici Civili jipprovdi li "*l-akkwist ta' proprjeta' mobbli jew ta' xi jedd ta' uzu jew dgawdija ta' xi proprjeta' mobbli jew immobbli li l-prezz tieghu ma jithallasx mal-konsenja jew qabel*" jikkostitwixxi att ta' amministrazzjoni straordinarja li, skond is-subinciz (2) ta' l-istess artikolu imiss liz-zewg mizzewgin flimkien.

Gie sottomess mis-socjeta' attrici li l-ligi ma tirrikjedix l-firma biex jkun hemm prova tal-konkorrenza tal-konjugi ghal dak l-att ta' amministrazzjoni straordinarja u jekk jirrizulta li kien hemm il-kunsens, anke tacitu, tal-parti l-ohra fiz-zwieg, dak l-att huwa validu u ghandhom jsegwu l-effetti kollha legali minnu. Gie rilevat ukoll li l-kunsens tal-parti l-ohra fiz-zwieg mhux mehtieg meta d-dejn jkun maghmul ghall-htigiet tal-familja, l-prezz jkun moderat meta tqabblu mal-kondizzjoni tal-familja, u l-kirja tkun ghalzmien qasir. Dan kif jipprovdi l-'proviso' ghall-istess paragrafu. Inltre qed jigi suggerit li l-komunjoni tal-akkwisti ghandha tbatu dawk id-djun, anke jekk jigu kuntratti minn parti wahda biss mill-mizzewgin, li jsiru ghall-edukazzjoni u t-trobbija ta' l-ulied.

Fir-rigward ta' l-ewwel sottomissjoni tas-socjeta' attrici din il-Qorti taghmel referenza fl-ewwel lok ghax-xiehda tal-

konvenut Joseph Cutajar. Dan enfasizza bil-mod aktar assolut, u f'dan gie korroborat minn ibnu u x-xhud Marcon Tanti, li huwa qatt ma kien intenzjonat jakkwista l-vettura huwa stess. Minn dan isegwi li huwa qatt ma seta' ta' l-kunsens tieghu lill-martu Mary Cutajar, biex din tiffirma li skrittura u l-kambjali. Inoltre gia la darba l-ligi tirrikjaedi "*ad validitatem*" li skrittura f'trasferimenti ta' vetturi bil-mutur, s-socjeta' attrici qatt ma tista' targumenta b'success li firma mhux mehtiega fl-amministrazzjoni ta' ati ta' natura straordinarja. Trasferiment ta' vettura jitlob li skrittura u din, biex jkollha xi tifsira jew rabta, trid bil-fors il-firma tal-kontraenti. Fil-kaz in ezami din il-firma ta' Joseph Cutajar hija nieqsa u konsegwentement qatt ma jista' jinghad li Joseph Cutajar kien konsenzjenti.

Illi fir-rigward tas-sottomissjonijiet dwar l-eccezzjonijiet imsemmija fil-proviso ghall-paragrafu (g) tal-artikolu 1322(3) u l-paragrafu © ta' l-artikolu 1327, din il-Qorti tibda biex tosserva li l-akkwist ta' karozza minn genitur ghall-ibnu qatt ma tista' titqies bhala dejn moderat u lanqas li sar fl-interess tal-edukazzjoni jew trobbija tieghu. Inoltre din is-sottomissjoni hija kontradittorja mat-tezi tal-istess socjeta' attrici billi din qed '*ab initio*' eskcludiet li l-akkwist sar mill-konvenut Antoine Cutajar, izda li dan sar mill-konjugi Cutajar.

Fic-cirkostanzi din il-Qorti hija tal-fehma li l-iskrittura fuq imsemmija Dok CM2 (fol 20 tal-process) hija nulla billi tippekka kontra r-rekwiziti tal-provvedimenti tal-ligi dwar il-komunjoni tal-akkwisti.

Ghar-ragunijiet fuq moghtija l-Qorti filwaqt li tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti, tichad it-talbiet attrici kif proposti, b'dan li tirrizerva favur tas-socjeta' attrici kull azzjoni ohra lilha spettanti, si et quatenus.

Fic-cirkostanzi l-ispejjes ghandhom jigu sopportati mis-socjeta' attrici.

Kopja Informali ta' Sentenza

Albert J. Magri

Onor Imhalled